



UDK: 152.7:100.5:152.2 (044)

Nargiza RAHMATOVA,
Qarshi davlat universiteti tayanch doktoranti
E-mail: Nargizarahmatova91@gmail.com.

Shahrisabz davlat pedagogika instituti dotsenti Z. Kenjayev taqrizi asosida

YOSH OILA TUSHUNCHASI, MOHIYATI VA UNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI

Annotatsiya

Maqolada mamlakatda amalga oshirilayotgan islohotlarning oilalarda namoyon bo'layotgani, oilalar tinchligi, jamiyat osoyishtaligi, farovonligi, farzandlarning ma'naviy-ruhiy muhitda voyaga yetishishidagi ta'siri va ma'naviy barkamol, jismonan sog'lom avlodni tarbiyalashda oilaning o'rni muhim ekanligi, ularning tarbiyasini umumbashariy qadriyatlar bilan uyg'unlashtirish, oila va nikohning muqaddasligini yosh avlod ongiga chuqur singdirish yo'li bilan oilalarning mustahkamligini ta'minlash masalasida so'z yuritiladi.

Kalit so'zlar: Islohot, oila, qadriyatlar, nikoh, sog'lom muhit, barkamol avlod, jamiyat, millat.

КОНЦЕПЦИЯ МОЛОДОЙ СЕМЬИ, СУЩНОСТЬ И ЕЕ ОТЛИЧИТЕЛЬНЫЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ

Аннотация

В статье освещаются проводимые в стране реформы, влияние семьи на воспитание духовно зрелого, физически здорового поколения, гармония их воспитания с общечеловеческими ценностями, неприкосновенность семьи и брака, обеспечение стабильности семей через привитие святости семьи и брака в умах молодого поколения.

Ключевые слова: Реформа, семья, ценности, брак, здоровая среда, гармонично развитое поколение, общество, нация.

YOUNG FAMILY CONCEPT, ESSENCE AND ITS DISTINCTIVE CHARACTERISTICS

Annotation

The article highlights the reforms carried out in the country, the influence of the family on the upbringing of a spiritually mature, physically healthy generation, the harmony of their upbringing with universal human values, the inviolability of the family and marriage, ensuring the stability of families through instilling the sanctity of the family and marriage in the minds of the younger generation.

Key words: Reform, family, values, marriage, healthy environment, harmoniously developed generation, society, nation.

Kirish. Mamlakat hayotida yuz beradigan har qanday o'zgarish, amalga oshirilayotgan islohotlar, avvalo, oilalarda namoyon bo'ladi. Shu bois ham, oilalarda tinchlik va osoyishtalik, sog'lom muhit mo'tadilligini ta'minlash oldimizda turgan eng muhim vazifalardandir. Zero, ahil va mustahkam oila-yurt tayanchi, uning ishonchli kelajagi, millat sharafiga yuksaklarga ko'taradigan mehr-muruvvat, ma'naviyat o'chog'i hisoblanadi. Zero, oilalarimiz tinch bo'lsa, jamiyatimiz osoyishta, farovon, farzandlarimiz esa to'la-to'kis ma'naviy-ruhiy muhitda voyaga yetadi. Bizning asosiy maqsadimiz jamiyat taraqqiyotida, ma'naviy barkamol va jismonan sog'lom avlodni tarbiyalashda oilaning o'rni muhim ekanligini hisobga olib, oilaga taalluqli boy va sarmazmun milliy an'analarni asrab-avaylash, ularni umumbashariy qadriyatlar bilan uyg'unlashtirish, oila va nikohning muqaddasligini yosh avlod ongiga chuqur singdirish yo'li bilan oilalarning mustahkamligini ta'minlashni ilmiy o'rganishdan iborat. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 2-fevraldagi PF-5325-sonli "Xotin-qizlarni qo'llab-quvvatlash va oila institutini mustahkamlash sohasidagi faoliyatini tubdan takomillashtirish choratadbirlari to'g'risida"gi Farmoni hamda 2018-yil 27-iyundagi "O'zbekiston Respublikasida oila institutini mustahkamlash konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi PQ-3808-sonli Qaroriga muvofiq, davlat siyosatida oila, uning barqarorligi, baxt-u saodati va farovonligiga qaratilgan yangi bosqich belgilandi. Oila davlat poydevorining kichik bir bo'lagi sanalib, jamiyatdagi barcha islohotlarning o'ziga xos barometri hisoblanadi. Ana shu nuqtayi nazardan, oila iqtisodiyot, ijtimoiy soha, madaniyat va umuman, jamiyatni rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlarini belgilaydi.

Ma'lumki, oila har bir jamiyatning boshlang'ich xujayrasi hisoblanadi. Oila mustahkam, tinch, halol va pok bo'lsa, jamiyat ham osoyishta, mustahkam, farovon bo'ladi. Aksincha, oilalarda parokandalik, buzg'unchilik bo'lsa, halol-haromning farqi qolmasa, o'sha jamiyat buziladi, tinchi yo'qoladi, oxir-oqibat u chuqur tanazzulga yuz tutadi[1;5]. O'zbekiston Respublikasi mustaqillikka erishgan dastlabki kunlardan o'q oila institutini mustahkamlashni o'zining ichki siyosati qilib belgiladi. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining XIV bobi oila institutini huquqiy, tashkiliy va ijtimoiy mustahkamlashga bag'ishlangan. 1998 yilda O'zbekiston Respublikasining Oila kodeksi qabul qilindi. Ayni paytda 2017 yil 7 fevral kuni qabul qilingan "Harakatlar strategiyasi"da, 2022-2026 yillarga mo'ljallangan yangi O'zbekistonning "Taraqqiyot strategiyasi"da "Xotin-qizlarni qo'llab-quvvatlash, ularning jamiyat hayotidagi faol ishtirokini ta'minlash, jamiyatda xotin-qizlarga tazyiq va zo'ravonlikka nisbatan murosasizlik muhitini yaratish, xotin-qizlarning huquqlari va qonuniy manfaatlarini ta'minlash, Yoshlarning hayoti va sog'lig'ini saqlash, ular uchun malakali tibbiy xizmatdan foydalanish shart-sharoitlarini yaxshilash, yoshlar o'rtasida tibbiy savodxonlikni oshirish va sog'lom turmush tarzini mustahkamlash, Yosh oilalarni ma'naviy va moddiy jihatdan qo'llab-quvvatlash, ular uchun munosib uy-joy va ijtimoiy-maishiy sharoitlarni yaratish bo'yicha kompleks chora-tadbirlar tizimini amalga oshirish, O'zbek xalqining milliy qadriyatlari va ma'naviy merosini asrab-avaylash, keng ommalashtirish hamda rivojlantirishni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash" zarurligi ta'kidlanadi[2;33-34].

Muhokama va natijalar. Mamlakatimizda yosh oila doimo davlatimiz diqqat-e'tiborida bo'lib kelgan. Agarda

xronologiyaga e'tibor qaratsak, 1998-yil O'zbekistonda "Oila yili", undan keyingi yillar esa mos ravishda "Ayollar yili", "Sog'lom avlod yili", "Ona va bola yili", "Sihat-salamatlik yili", "Yoshlar yili", "Barkamol avlod yili", "Mustahkam oila yili", "Sog'lom bola yili", "Sog'lom ona va bola yili" hamda joriy yil "Yoshlarni qo'llab-quvvatlash va aholi salomatligini mustahkamlash yili" deb e'lon qilindi. Ta'kidlash o'rinliki, har bir yil uchun oila hayotining barcha jihatlarini, xususan, iqtisodiy, ijtimoiy, madaniy, pedagogik, huquqiy va boshqa omillarni qamrab olgan Davlat dasturi ishlab chiqildi. Ushbu dasturlarning ijrosini ta'minlashda davlat muassasalari va tashkilotlari, xotin-qizlar hamda yoshlar tashkilotlari, keng jamoatchilik, qolaversa, butun xalqimiz faol ishtirok etdi. Shu bilan bir qatorda, respublikada aholini ijtimoiy himoya qilish bo'yicha keng ko'lamli siyosat va islohotlar amalga oshirildi, bunda, tabiiyki, oila birinchi o'ringa qo'yildi. Nikohga va yaqin qarindoshlikka asoslangan axloqiy mas'uliyat, o'zaro hurmat, tushunish va mehruhahabbat umumiyli bilan bog'langan kichik ijtimoiy guruh oila deyiladi. Bevosita yosh oilaga huquqiy baho beradigan bo'lsak, yosh oila – er-xotinning ikkisi ham o'ttiz yoshdan oshmagan oila hisoblanadi. Aytish joizki, yosh oila yangi munosabatlarni (shaxslararo va oila ichidagi), yangi maqom (kelinning, yosh oilaning haq-huquqlari), yangi iqtisodiy holat (yosh oilaning moliyaviy ta'minoti, shaxsiy moliyaviy manbalar), yangi turmush yo'nalishlarini shakllantirish bosqichida bo'ladi. Olimlar tomonidan o'tkazilgan ko'plab tadqiqotlar natijalariga ko'ra, yangi maqom va munosabatlarni shakllantirishda yosh oilaning barqarorligi, asosan, yoshlarning oilaviy hayotga tayyorligi bilan bog'liqligini tasdiqladi. Farzandni tarbiyalashdagi yondashuvlar oiladagi munosabatlarning qanday barpo bo'lgani, o'rtadagi rollarni taqsimlanishiga qarab shakllantiriladi. Mamlakatimizda yosh oilalarni ma'naviy-moddiy jihatdan qo'llab-quvvatlash, ularning uy-joy va turmush shart-sharoitlarini yaxshilash, ularni tadbirkorlik faoliyatiga jalb etishga qaratilgan chora-tadbirlarni amalga oshirish bilan bir qatorda, ularning bilim saviyasini oshirish bo'yicha ko'plab ishlar amalga oshirilmoqda, bo'lajak oila quruvchi yigit-qizlarni oilaviy hayotga tayyorlash bo'yicha innovatsion maktablar yaratilmoqda. Yosh oilalarni har tomonlama qo'llab-quvvatlashga qaratilgan islohotlarga qaramay, bu borada bir qator kamchiliklar mavjud bo'lib, ularni chuqur o'rganish va ijobiy hal etish maqsadga muvofiqdir. Avvalo, o'sib kelayotgan avlodni oilaviy hayotga tayyorlash dolzarb masala sanaladi. Bunda, yoshlarni oilaviy hayotga tayyorlashda uyg'un ravishda qator yo'nalishlarda samarali faoliyatni olib borish zarur.

Birinchiidan, ma'naviy-axloqiy yo'nalishda yoshlarda ma'naviy-axloqiy, jumladan, ota-ona, kattay-u kichikni hurmat qilish, farzand tarbiyasi; mas'uliyat, sodiqlik, rostgo'ylik; vatanparvarlik va rafiqasi (turmush o'rtog'i), oila, farzandlar va, umuman, jamiyat oldidagi burchdorlik hissi, jinsiy yaqinlik odoblarini o'rgatib borish lozim.

Ikkinchiidan, oilaning ijtimoiy jihatlarini, ya'ni nikoh va oilaviy munosabatlarning mohiyati, oilaning jamiyatdagi o'rni, turmush o'rtoq va ota-onalarning ijtimoiy funksiyalari mohiyati har tomonlama tushuntirilib borilishi muhimdir.

Uchinchiidan, psixologik jihatlariga e'tiborni kuchaytirish kerak. Bu borada erkak va ayol, er-xotin, ota-ona va farzandlar o'rtasidagi munosabatlar psixologiyasining o'ziga xos xususiyatlari, turmush va oilaviy hayot uchun zarur bo'lgan his-tuyg'ular, muloqot qilish ko'nikmasini shakllantirish maqsadga muvofiq sanaladi.

To'rtinchiidan, huquqiy yo'nalishda nikoh va oila qonunchiligi asoslarini bilish; er-xotinning bir-biriga, farzandlari va jamiyatga munosabati bilan bog'liq majburiyatlarini bilish va o'zlashtirish talab etiladi.

Beshinchiidan, yosh oilalarda pedagogik jihatlarini – ota-onalarning pedagogik salohiyatini shakllantirish, ularning

tarbiyaviy vazifalari va ota-onalarning pedagogik madaniyatini yuksaltirish muhim o'rin tutadi.

Oltinchiidan, xo'jalik-iqtisodiy jihatlar, ya'ni oila byudjeti, turmush tarzi madaniyati, uy xo'jaligini boshqarish qobiliyatlari va bilimlarini mustahkamlash orqali yosh oilalarda katta oilaviy hayotga moslashuv yanada osonroq kechadi.

Yettinchiidan, yoshlar (bo'lajak kelin-kuyov)ning jismoniy va reproduktiv salomatligiga e'tiborni qaratish lozim.

Yoshlarni oilaviy hayotga tayyorlashda jinsiy-axloqiy tarbiyaning ahamiyati muhim o'rin tutadi. Jinsiy tarbiyaning asosiy vazifasi yoshlarni oilaviy hayotga tayyorlash, sog'lom turmush tarzini targ'ib qilish, yoshlarni o'z jinsiga monand fiziologik, tibbiy, ijtimoiy-ma'naviy, ruhiy bilim va ko'nikmalarini shakllantirish, yosh avlodning sog'lom voyaga yetishi, reproduktiv (nasl qoldirish) qobiliyatga ega bo'lishini ta'minlash, nikoh va oilani mustahkamlashga yordam berishdan iboratdir.

Jinsiy tarbiya o'g'il va qiz bolalarda erkak-ayol munosabatlari, jins masalalariga nisbatan to'g'ri munosabatni qaror toptirishni ko'zda tutadi. Jinsiy tarbiya ma'naviy-axloqiy, jismoniy, aqliy-intellektual, estetik tarbiya bilan uyg'unlikda olib borilishi, oilada boshlanishi, ota-onalar, shifokorlar, pedagoglar hamkorligida amalga oshirilishi, bolaning yoshi, jinsi hamda boshqa xususiyatlariga monand bo'lmog'i darkor.

Zero, tarbiya faqat jinsiy hayot asoslari bilan tanishtirish, bolalarga gigiyenik ko'nikmalar, erkak va ayol tanasining tuzilishi, jinsiy rivojlanish bosqichlari va qonuniyatlarini anglatish bilan cheklanmaydi, balki jinsga nisbatan qarashni to'g'ri singdirib borish, yigit va qizlarning o'ziga xos tarbiyasiga e'tibor, gender tengligi, farzandlarning o'zaro muomalada masofa saqlashi, jinsga oid nozik tushunchalar, uylanish va turmush qurish bilan bog'liq masalalarni yoshiga mos ravishda yetkazish, bu borada ruxsat va taqiqlar, halol va haromning farqiga borishni anglatishni o'z ichiga oladi. Yoshlarga oila qurishning asl maqsadi, jinsiy hayot zaruriyati, uning qoidalarini anglatish o'ziga xos uslubda, mental xususiyatlar, dinimiz ko'rsatmalari va milliy urf-odatlarimizga muvofiq tarzda tibbiyot va salomatlikka oid zamonaviy bilimlardan foydalangan holda amalga oshirilishi maqsadga muvofiqdir. Ba'zi oilalarda ota-onalar jinsiy tarbiyaga befarq bo'ladi yoki bu mavzuda suhbatlashishga istihola qiladi, natijada farzandlar turmush qurganidan keyin, ushbu masalalar sababli turli muammolar, nizolar va kelishmovchiliklar kelib chiqadi. Ota-bobolarimiz farzandni halol va haromning farqiga boradigan, oilaning sha'ni, g'ururi uchun kurashadigan axloq sohiblari bo'lishi, yigitlarning or-nomusli, qizlarning iffatli, ibohayoli bo'lib voyaga yetishi uchun jinsiy tarbiya uslublarini qo'llab kelganlar.

O'smirlik chog'idan boshlab yigit-qizlarga oilaviy hayot sirlari, er-xotinlik odobi, boshqa jins vakiliga bo'lgan hurmat, farzandni dunyoga keltirish va tarbiyalashga oid bilimlarni samarali yetkazish orqali kelgusi yosh oilaning mustahkamligiga zamin yaratiladi. O'zbek oilasining ma'naviy-ruhiy poydevori bo'lgan diniy qadriyatlardan muhim munosabatlariga juda katta e'tibor beriladi. Bu masala farz va sunnat darajasiga ko'tarilib, Qur'oni Karim va hadis shariflarda alohida sura va oyatlar hamda payg'ambar nasihatlarida alohida o'rin berilgan. Shundan kelib chiqib, Imom G'azzoliy xotinlarning erlariga haqlari ko'p, deb ta'kidlaydi. Eng avvalo, ularning jins sifatida jismoniy o'zligi, ma'naviy joziba, husnu halovati ham ularga alohida nazar va marhamat bilan qarash, bergan azoblariga chidash hamda ayrim gunohlarini kechirishni taqozo qiladi.

Xuddi shu fikr Islom dinining muqaddas kitobi Qur'oni Karimda: "Ey mo'minlar, xotinlarga zo'rlik bilan voris bo'lishingiz halol emas. Agar ochiq buzuqlik qilgan bo'lmasalar, bergan mahrlaringizning bir qismini qo'lga

kiritish uchun ularni ezmang. Ularga yaxshi muomala qilinglar. Agar ularni yomon ko'rsangiz ham sabr qiling, sizlar yomon ko'rgan narsada Alloh ko'p yaxshiliklarni qilib qo'ygan bo'lishi mumkin"[3] deyiladi.

Jamiyat yomonlik va buzg'unchilikning barcha turlaridan xoli tinch va obod bo'lishi, avvalo, ushbu kichik jamiyatning tinchligiga bog'liq". Alohida qayd etish joizki, yosh oilaning mustahkamligi, undagi ma'naviy muhitning barqarorligi yoshlarning salomatligiga, sog'lom turmush tarziga rioya qilishi va bu boradagi malakaga ega ekanligiga ham bog'liq. Sog'lom turmush tarzining beshta asosiy sharti bo'lib, bular, eng avvalo, to'g'ri ovqatlanish, jismoniy faollik, zararli odatlardan saqlanish, mehnat qilish va faol dam olishni to'g'ri tashkillashtirish hamda gigiyenik ko'nikmalarga amal qilishdir. Shuni alohida mas'uliyat bilan ta'kidlash joizki, davlatimiz asosini tashkil etgan yosh oilalar ravnaqi, kelajagimiz poydevorini sog'lomlashtirish uchun targ'ibotni, eng avvalo, oiladan boshlash kerak. Olimlarning fikricha, inson salomatligining 51,6% i sog'lom turmush tarziga, 20,5 % i irsiyatga, 19,3 % i tashqi ekologik muhitga, 8,6% i sog'liqni saqlash tizimiga bog'liq ekan. Shundan ham ma'lumki, salomatlik har bir insonning qanday hayot kechirishi, nima iste'mol qilishi, kimlar bilan muomala qilishi, o'zi uchun munosib, qulay hayot tarzini ishda ham, dam olishda ham to'g'ri tashkil eta olishiga bevosita aloqador ekan.

Bugungi kunda, butun dunyo bo'ylab salomatlik va sog'lom turmush tarziga katta e'tibor berilmoqda. Misol uchun, amerikalik olimlar bu narsaga panja ortidan qarash nimaga olib keladi, degan savolga ko'proq ularni agressiv xulq-atvor bilan bog'lamoqdalar. Ya'ni odam urushqoq, salga tajang bo'ladigan, sabrsiz bo'lib qoladi. Bu narsa oxir-oqibat giyohvandlikka berilish, ichkilikka ruju qo'yish, oilada er-xotin o'rtasida nosog'lom munosabatlarning kelib chiqishi, ayolga nisbatan zug'umning ortishi, sportga nisbatan befarqlik, shaxslararo ziddiyatlarni keltirib chiqaradi. Barkamol avlodni voyaga yetkazishda har tomonlama sog'lom oilaviy muhitning ahamiyati beqiyosdir. Zero, sog'lom oila sog'lom jamiyat asosi, ertangi kun egalarining poydevoridir.

Yosh oilalar xususiyatlari borasida so'z ketganda, umumiy kesimdagi oilani ham unutmash lozim. Zero, oilaviy qadriyatlar negizida, uning tub poydevorida "katta oila" turadi, ya'ni bobo-buvi, ota-ona, farzandlar va boshqa shakllardagi oilaviy munosabatlar. Dunyo amaliyotiga nazar tashlansa, oila modeli uchta asosiy turga ajratiladi: an'anaviy, zamonaviy va sobiq ittifoq davridan keyingi (innovatsion) oila. Ushbu modellar parallel tarzda harakatda bo'lishi mumkin, biroq yaqqol ifodalangan tarixiy ketma-ketlikka ega. Bunda, "An'anaviy oila modeli"da erkaklar va ayollarning roli aniq taqsimlangan va biriktirilgan bo'ladi. Erkak moliyaviy resurslarga ega oila boshlig'i hamda asosiy qarorlarni qabul qiluvchi hisoblanadi. Shu munosabat bilan oila ichidagi rollarning biriktirilishi paydo bo'ladi. Ayol erkakka bo'ysunadi, u uy yumushlari va farzandlar tarbiyasi bilan shug'ullanadi. Bolalar, o'z navbatida, ota-onalariga bo'ysunadilar, har qanday oila a'zosining nufuzi uning jinsiga va yoshiga bog'liq. Oilaviy qadriyatlar "ota-onalar – bolalar" munosabatlari uchun asos hisoblanadi. "Zamonaviy oila modeli"da esa ayolning siyosiy-iqtisodiy va ijtimoiy maqomining oshishi oila ichidagi rollar va oila hayoti me'yorlarining o'zgarishiga olib keladi. Ota-ona professional karyerasini va oilaviy majburiyatlarini mutanosib ravishda (tengma-teng) olib boradi. "Innovatsion oila modeli" (postsovet makon oilalari)ga to'xtaladigan bo'lsak, ushbu turdagi oila jamiyatni rivojlantirish istiqbollari, jahon iqtisodiyoti talablariga hamohang bo'ladi. Bu, bir tomondan, asosiy madaniy qadriyatlar va munosabatlarning avlodlararo aylanishini, boshqa tomondan esa oila muammolarining

alohida emas, balki global tarzda namoyon bo'lishiga e'tibor qaratiladigan, shuningdek, har tomonlama rivojlangan shaxsni shakllantirish, innovatsion g'oyalarni yaratish va amalga oshirishga qodir bo'lgan yoshlar sonini oshirish mas'uliyatini nazarda tutadi.

Hozirgi davrda olimlar an'anaviy, zamonaviy oila turlarini alohida ajratib ko'rsatishmoqda. Xalqimizga xos bo'lgan shakl an'anaviy oila bo'lib, bu o'zaro hurmat va hamjihatlik asosida qurilgan, oila boshlig'ining yuqori obro'si va yoshi kattalarni qadrlash hamda farzandlar haqida qayg'urish bilan tavsiflanadigan bir necha avlodli oiladir. Oilalarda o'tkazilgan so'rovlar natijalari bo'yicha O'zbekistonda oila a'zolari o'rtasida muayyan bir aniq iyerarxiya, ya'ni oila a'zolarining funksiyalari va vazifalari taqsimlanishi bilan tavsiflanadigan oila modeli mavjudligi ma'lum bo'ldi. Ya'ni oilada yetakchi – uydagi tartib hamda oila a'zolari mas'uliyatiga javob beradigan, yuzaga keladigan kelishmovchiliklarni hal qilish va oila byudjetini boshqarish kafolati hisoblangan oila boshlig'i bor.

Bunday so'rovlar natijalari bo'yicha erkaklar oila a'zolari oldida muayyan majburiyatlarga egaligi ma'lum bo'ldi. Xususan, bular qatoriga moddiy farovonlik (respondentlarning 90 foizi) va qoniqarli turar-joy sharoitlari (47 foiz), farzandlarga ta'lim olish uchun imkoniyat yaratish (22 foiz), farzandlar tarbiyasida ishtirok etish (34 foiz) kiradi. Ayolning majburiyatlariga esa farzandlar tarbiyasi (64 foiz) va ularni parvarishlash (55foiz), uy xo'jaligini yuritish (50 foiz) va oilada qulay psixologik muhit uchun javobgarlik (30 foiz) kiradi.

Shu bilan birga, oilada mustahkam munosabatlar o'rnatish uchun, o'zaro tushunish, hurmat va sabr-toqat (61 foiz), moddiy farovonlik (28 foiz) va boshqalar bo'lishi kerak.

Ta'kidlash joizki, yosh oilalarning o'ziga xos xususiyatlari mavjud bo'lib, ularning ijobiy muvozanati va uyg'unligini ta'minlash oilaning mustahkamligiga xizmat qiladi. Shuningdek, olimlarning ta'kidlashlaricha, yosh oilaning mustahkamlanib, oyoqqa turib ketishi, turli maishiy muammolarni o'zi mustaqil hal qilishi uchun zarur bo'lgan muddat aslida turmush qurgan ikki shaxsning bir-biriga bo'lgan samimiy munosabatiga, oila va uning atrofidagi turli qadriyatlarga nisbatan uyg'un qarashlariga, ota-ona oilasida ibrat sifatida ko'rgan-kechirganlarini o'z oilasida qo'llay bilish mahoratiga bevosita bog'liqdir. Ammo baribir har bir oila aynan yoshlik davrida muayyan qiyinchiliklarni boshdan kechiradiki, bu muammolar quyidagi asosiy holatlarga bog'liq tarzda namoyon bo'ladi:

- oilaviy hayotni bir maromda kechishini ta'minlash, ishlash, o'qish yoki boshqa masalalarni hal qilish uchun vaqtning yetishmasligi;

- vaqtni yaxshi o'tkazish, ko'ngilxushliklarning cheklanganligi;

- yangi sharoitda ham erkakning, ham ayolning jismonan toliqishi, asablarning charchashi;

- iqtisodiy qiyinchiliklar.

Xulosa. Ma'lumki, oila- avlodlar davomiyligini ta'minlovchi, an'analarni, qadriyatlar, urf-odatlarini qolaversa, xalqimiz asrlar davomida shakllangan ma'naviy merosining avloddan avlodga o'tishini, uzoq yillar saqlanib qolishini ta'minlovchi maskandir. Shu tufayli oila instituti insoniyat taraqqiyotining har bir bosqichida siyosiy hokimiyat tomonidan qo'llab-quvvatlanib, rivojlanishi uchun sharoit yaratilib kelingan. Ushbu masala bugun uchinchi renesansni amalga oshirayotgan davlatimizning doimiy diqqat e'tiborida turibdi. Bu haqda O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev "Oila kichik vatan, oila tinch bo'lsa, baxtli bo'lsa, vatan tinch bo'ladi....!", – deya ta'kidlagan[4].

ADABIYOTLAR

1. Shayx Muhammad Sodiq Muhammad Yusuf, — Baxtiyor oila. – T: — Sharq 2011. 5-bet.

2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni. "2022 — 2026 yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida". Toshkent: Adolat, 2022. 33-34 b.
3. Abdulaziz Mansur. "Qur'oni karim ma'nolarining tarjimai". — Toshkent.:Toshkent islom universi-teti nashriyoti, 2009. ("Niso" surasi 19-oyat).
4. O'zbekiston Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning 2018 yl 19 yanvar kuni xalq deputatlari Surxondaryo viloyati kengashining navbatdan tashqari sessiyasidagi nutqi.